

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3. OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države).

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	7.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3. 1879.

104

PO VOLITVAH: AKCIJA—REAKCIJA

(2)

Ali je 83. kongres, ki je zaključil delo pred zadnjimi volitvami in ki je pomenil reakcijo na akcijo Roosevelta in Trumana, kaj drugega kot pa kongresi, ki so zasedali v letih 1921-1932? Reakcija ostane končno ista. Tudi v omenjeni dobi so zniževali davke bogatim, obdržali pa jih v kolikor je šlo za šibki gospodarski sloj. Tudi takrat so uničili davčni zakon, ki je nalagal posebne davke na izredne dobičke, kakor sedaj! Tudi takrat je federalna blagajna povračala milijone in milijarde davkov, ker da so jih velike družbe preveč vplačale. Kakor zadnji kongres, so tudi takratni kongresi trobili v svet, da je treba novih investicij, da kapital naj ne bo obdavčen preko meje, a glavno, da se dajo narodni naravniki zakladi v izkorisčanje v privatne interese. Ameriška mornarica je imela v lasti petrolejska ležišča v državi Wyoming. Ležišča so se odvzela in dala na razpolago zasebni družbi, celo brez javnega natečaja.

Organizirano delavstvo je bilo takratnim politikom trn v peti. Izdajali so se zakoni, ki so delavstvo potisnili navzdol kot državljanem nepomembne vrste. Nobenih skrb za brezposelne, za bolne ali stare delavce. Vsa skrb pa industriji, kateri naj se če je treba tudi s federalno blagajno pomaga. Ta slepi lov je Ameriko privedel do oktobra leta 1929, ko so se začeli silni bančni in drugi gospodarski polomi, nadaljevali pa prav do leta 1932. Tudi takrat so nekateri sodobni politiki predlagali, naj Amerika začne z javnimi deli, da se odpravi rastoča brezposelnost. Slo je za kredit \$1,200,000,000, zoper ta zakon pa je predsednik Herbert Hoover vložil svoj ugovor! Herbert Hoover je začel prosjačiti pri industriji, pri financah, pri bogatih posestnikih, pri bogatih transportnih družbah, naj mu priskočijo nekako privatno na pomoč. "Imamo program, da republiko obnovimo." V čem pa je bil ta program? Kakor strah, ki je v sredi votel, ob kraju ga nič ni!

Reakciji Hooverja, ki je hotel z njegovimi predniki uničiti akcijo Woodrova Wilsona, je sledila velika akcija Franklin Delana Roosevelt. Morda ena največjih akcij v ameriški zgodovini, ki se da primerjati samo z ono predsednika Abrahama Lincoln. Zlata doba ameriške socialne zakonodaje, pa tudi tistega aktualnega prepričanja, da Amerikanec ni samo tisti, ki ima v rokah veliko denarja, marveč predvsem tisti, ki v svojih milijonskih množicah najbolj pomaga, da do tega bogastva tudi pride. Zopet ni bilo v ameriški zgodovini nobenega predsednika, ki bi zadel vse pod vidikom splošne blaginje, vse plasti ameriškega naroda in jim v tem okviru dal vrsto zakonov, ki so sami v sebi ena celota. Polje zakonodaje, Franklina Roosevelt je bilo obširno in ker ga imamo še vsi v živem spominu, nam ga ni treba podrobnejše opisovati.

Akciji Franklina Roosevelt je sledila reakcija republikancev po drugi svetovni vojni. Republikanci kot republikanci so se izkazali po volitvah leta 1952. Zopet naj pride za njih zlata doba, zopet naj jašjo ameriškega konja! Tudi pod to administracijo so hitro segli po ameriških naravnih zakladih, zopet po petrolejskih ležiščih, ki naj se izkorisčajo izključno le privatno. Zopet so skušali razbiti mogočni sistem gospodarstva, ki je ameriške vodne sile hotel dati skupnosti v skoriščanje. Znani so poskusi, da bi se uničili Tennessee Valley Authority, ki se pa na srečo ostali le poskusi.

Reakciji republikancev je po volitvah dne 2. novembra letosnjega leta sledila akcija. Najprvo z volilnim izrazom, da je prišel v premoči v kongres liberalni element.

Ko gledamo na razvoj akcije in reakcije v Ameriki, moramo ugotoviti končno dvoje dejstev. Prvo je to, da se akcija ne da ubiti. Jo ovirajo, a končno le zmaga. Drugo dejstvo pa je to, da ameriško ljudstvo ne pada, če nastopi reakcija! Znamenje, da je to ljudstvo notranje popoloma zdravo!

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

OB ZAKLJUČKU PROSLAV JUBILEJNEGA LETA SNPJ

Članstvo SNPJ in na splošno naš slovenski narod širom ZD je v tem zaključnem letu 1954, katero se nagiba k zatonu, proslavljal 50. letnici, ali zlati jubilej ustanovitve naše ene največjih slov. organizacij ne le med nami ameriškimi Slovenci na bratskem delu, pač pa menda edina slična organizacija med slov. narodom. Se nam je v spominu velika narodna proslava, katera se je vrnila v Clevelandu kot narodna proslava na prostoru CF ali SNPJ parku na zadnjega 4. julija, ko je bila to resnično prava narodna manifestacija proslave tega velikega ter važnega jubileja med nami.

Veliko je bilo takih sličnih proslav vsepovod, kjer so naselja našega naroda po ZD, vse med letom 1954. Najsibo potom federacij društva te organizacije, ali pa potom združenja skupnih društva te velike jednotne med nami.

Članstvo te organizacije je resnično proslavilo ta važni jubilej med nami, ko ima ta organizacija za to veliko zasluge plodonosnega dela za razvoj naš ameriških Slovencev. Ne le na bratskem polju, pač pa tudi je ogromno izvršila med nami za prebudo, tudi na kulturnem in narodnem polju. Saj je vendar vsa ta leta širila in učila med nami z svojimi publikacijami, ter boddila našega rojaka k narodni ter kulturni zavesti. Vsega tega ne bi bilo med nami da bi mogli gledati na naša skupen razvoj, gospodarstva ter društvenega življenja ob tem obsegu, če ne bi bile v te zasluge doprinešene po SNPJ. Na desetine naših kulturnih hramov med nami stoji po raznih naselbinah našega naroda, v kredit SNPJ. Koliko pri tem je tudi prisnela vsa ta leta z svojim nadečim podukom ter spodbudo do tega kar je našega. Nobena druga naša organizacija se ne more s tem ponosati v tej meri. To je dejstvo, ki se ne da zanikit.

To pomeni, da toliko časa, ko bo med nami ta organizacija, ter stremela tudi za napredok in razvoj našega rojaka med nami, ter ga učila po pravi poti napredka, toliko časa smelo lahko tudi pričakujemo še življenje v nas samih, za naš skupen razvoj in napredok. Lahko se pribije, da je izvršila v zadnjih svojih 50 letih gigantsko delo na našem prostvetnem polju med nami ravno SNPJ.

Zato v to zaključno fazo teh proslav pridejo sedaj v poštoviti naša tukajšnja okrožna društva v Collinwoodu, katera so se v to svrhu združila, da proslavijo ta redek pojav 50-letnice SNPJ z dne 14. nov., to je prihodno nedeljo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

To pot bo podan jako lep pester program za to priliko, kateri program je vreden vašega poseta.

Odbor tukajšnjih skupnih društev dela na to, da bo ta proslava čim impozantnejša. Proslava se prične ob 3. uri popoldne z lepim bogatim programom. Po programu okusna večerja v spodnji dvorani, ali takozvani mali banket. Bo tudi nekaj govorov niških ter pevskih točk ob spremljanju godbe pri večerji.

Po večerji se razvije prostabava in ples v obeh dvoranah našega SDD.

Članstvo SNPJ posebno je vabljeno, da se te naše zaključne proslave zlatega jubileja SNPJ udeleži, najsi bo ob programu popoldne, ali pri večerji zvečer. K večerji vstopnica je dollar; naprošeni ste, da sežete po teh vstopnicah sedaj v predprodaji. Vsi društveni tajniki teh združenih društev jih imajo

na rokah. Potrebno je to, da si vstopnico nabavite preje, da se ve, koliko pripraviti za večerjo, ker ne bi žeeli, da večerje prestajajo, obratno pa tudi ne, da nam bi hrane za večerjo pripravljeno. Prosimo upoštevajte to; sicer bomo imeli pripravljeno vedno za nekaj več ljudi.

Ravnog tako ste tudi naprošeni, da pridete k programu pravčasno.

Prvič glede sedeža, drugič se bo program pričel točno ob 3. uri popoldne. Vsak zaveden član ter narodno orientiran rojek in rojakinja bo ta dan na tej proslavi. Naj bo to naša zaključna manifestacija priznanje za vse izvršeno narodno delo med nami v območju naše velike Slovenske Narodne Podporne Jedinote ob njeni 50-letnici.

To je redek pojav med nami. Zato dokažimo z našo navzočnostjo omenjenega dne, da smo vredni poseta te naše skupne narodne proslave. Naj živi še dolgo let med nami naša SNPJ v procviču med nami z njenim narodnim in bratskim delom!

Naj živi ter napreduje še na mnoga leta! Ne pozabite na prizor "Lipe gre v Ljubljano." F. Česen.

Na veseljem snidenju ob tej pomembni proslavi Vas vljudno vabi

odbor skupnih coll.
društev SNPJ
J. F. Durn, taj. odbora

To bo deklamirala v nedeljo v SDD na proslavi ga. J. Fatur.

ZA ZLATI ROJSTNI DAN

Zložil MIRKO G. KUHEL

Bilo je leta devetnajst štiri, ko zbrali so se naši pioniri. Posledica je bila ta jednota, odpira narodu je nova pot.

Sovražni svet zarijal je in zavikal, da se je mrtvo dete porodilo! Ob tebi se je mnogo let spotapljal povod o tebi se je govorilo.

A tisti? Ubojni narod te je vzel naročje, te vzljudil je in ti obratno nje. Prerokovanje bilo je otročje! Kdo te sedaj napada in oblega? Ga ni!

Tako! Razvila si se v zalo, močno ženo, postala tisočkrat si dobra mati. Naselej skoraj ni bilo nobeno, kjer ne bi ti prizela poslovati.

Kako? Kjer dela so najbolj nevarna bila, v revirjih črnih, v vročih železarnah, po rudnikih, kjer strete zemlje sile,

po šumah širih in po farmah, po skromnih kočah, šolah in tovarnah, povsod ti pridno posel bratstva vodil, povsod je pridno posel bratstva vodil, skrivali so se za njim. Demokratje niso imeli take male, pod katero bi se zatekli, pa vseeno niso bili tako tepeni kot republikanci. Sedaj bo menda mir do prihodnjih volitev.

Iz naše naselbine na Jutrovem in nobenega glasu, ne za dobro in ne za slabo. Živimo in čitamo kar drugi pišejo. Mr. Frank Kerže piše prav lepe dopise. Zelo radi beremo ko opisuje lepoto Kalifornije. Jaz čitam vsaj njevog članek. Rad bi videl, da bi enkrat opisal Riverside, California, ker jaz imam tam sina, ki se nahaja pri ameriški zračni sili. Mogoče bi tudi jaz šel tja na obisk. Če bi mi sin pisal kako je, ne bom razumel jaz nje, on pa mene ne. Torej, Mr. Kerže, vesel bom, če bi kaj opisali ta kraj.

Ni ozirajte se na kake kritike—vaši članki so zanimivi, torej, le še pišite.

Res, s tem nazivom v pravo so zadevi.

Ob petdesetem rojstvu, mati mila, povsodraljamo te srečni v veselju, kar so imeli pri rokah. Človek bi mislil, da so vsi sami poštenjaki v takih službah, kjer pa se pripravljajo za volitve, so kandidatje sami grešniki (seveda, tako eden drugega predstavlja). Po malih kot po velikih, povsod je padalo. Republikanci so imeli Eisenhowerja za obrambo, skrivali so se za njim. Demokratje niso imeli take male, pod katero bi se zatekli, pa vseeno niso bili tako tepeni kot republikanci. Sedaj bo menda mir do prihodnjih volitev.

Iz naše naselbine na Jutrovem in nobenega glasu, ne za dobro in ne za slabo. Živimo in čitamo kar drugi pišejo. Mr. Frank Kerže piše prav lepe dopise. Zelo radi beremo ko opisuje lepoto Kalifornije. Jaz čitam vsaj njevog članek. Rad bi videl, da bi enkrat opisal Riverside, California, ker jaz imam tam sina, ki se nahaja pri ameriški zračni sili. Mogoče bi tudi jaz šel tja na obisk. Če bi mi sin pisal kako je, ne bom razumel jaz nje, on pa mene ne. Torej, Mr. Kerže, vesel bom, če bi kaj opisali ta kraj. Ni ozirajte se na kake kritike—vaši članki so zanimivi, torej, le še pišite.

Lep pozdrav vsem čitateljem Enakopravnosti.

Anton Vatovec.

NOVO ANESTEZOJSKO SREDSTVO

Kot poroča Društvo ameriških kemikov, so štirje kemiki po petih letih študija odkrili novo anestezisko sredstvo, ki je mnogo mogočnejše od kokaina, prokaina ali dibukaina. Tehnično je nova droga znana pod imenom "I (B-dimethyl-amino-ethoxy) 4-butylisoquinolin," zaradi enostavnosti pa so ji dali oznako "SKF 538-a" ter je eno izmed novih sintetičnih sredstev za lokalno anestezijo. Po zaključku toksinoloških študijev bodo nowo zdravilo preizkusili tudi klinično.

Bazar krožka št. 3
Prog. Slovenk

SAN FRANCISCO, Calif. — Eblijo se nam prazniki. Z njimi skrbi kaj bomo kupili svojim dragim.

Vabim vas na naš bazar, kjer boste imeli lepo priliko izbrati si krasnih daril za svojce in priatelje.

Naše pridne in zavedne žene so našivale in nakvačale krasne stvari, da je vredno si jih ogledati. Imalesi bomo pekarijo z različnimi sladčicami. Oddale bomo tri lepe nagrade. Prvo bo krasno ročno izdelano posteljno pregrinjalo. Sešile so ga naše pridne žene. Kdor si ogleda to delo, je takoj pripravljen nabaviti si več listkov, s katerimi ima večjo priliko, da pride do njega.

Listki se dobre pri članicah in tudivi v trgovini Simens na E. 200 St., kjer je pregrinjalo razstavljeno v izložbenem oknu. Sezite po listkih, dokler jih je še kaj v zalogi.

Zgodovina slovenskih Narodnih domov in Ameriki, je skoro po vseh naselbinah enaka. Na eni strani so žrtve narodnih, kulturno-prosvetnih in društvenih delavcev, na drugi strani pa brezbržnost in mlačnost nezadnji ljudi, ki se brigajo le za lastni dobrobit. Te lastnosti karakterizirajo vse narode, bodisi v političnem, kulturnem ali gospodarskem življenju. Ko bi ne imeli teh prirojenih lastnosti, bi bilo življenje mnogo lepše; enakost in bratstvo bi postalo simbol vsega človeštva.

Ko smo Slovenci prišli v to deželo, smo bili pripuščeni sami sebi. Pomagali smo si sami kakor smo pač znali.

ZAKAJ POTREBUJE PRIMORJE SODOBNO BOLNIŠNICO

Sjorjeno je bilo veliko, vendar ne dovolj. Večina ljudi iz doseganje cone B se je morala doleti zdraviti v Trstu. Ljubljani. Reki in Pulu.

Potorož, biser severnega Jadrana s svojimi drevoredi, parki, koščatimi palmami; Piran, varno zavjeti ribiški ladji z gozdom jamborov v pristanišču; Koper, starodavno mesto, čigar zgradbe so posejane z grbi fevdalnih mogetev; cesta ob morju in terase, grički, kjer se nastavlja črno grozdje toplim sončnim žarkom; vse to, in še nešteto drugega le- pega vidijo ljudje, ki prihajajo sem dol, na svojo slovensko obalo, na oddih ali pa po zdravju. Da, nešteti iščejo zdravja tod, ob prisojnih pobočjih, v Vladoltri in Ankarunu.

Narava je sejala tod z rado- darsko roko. Ni pa sejal z rado- darsko roko tisti, ki bi moral poskrbeti za ljudi, ki so delali na tej zemlji, na strunjanskih solinah, v sečoveljskih rudnikih in uselkih, koder bodo speljane široke ceste—pa so se ponesevili ali jih je kako drugače zapustilo zdravje. Za bolne ljudi tod ni bilo nikoli poskrbljeno. Iz drugih krajev so hodili sem iskat zdravja, naši tovarisi ob morju pa so ga morali iti iskat drugam. Zalostna je bila zapuščina italijanskih oblastnikov, ko so se morali umakniti iz teh naših krajev.

KAJ SMO DOSLEJ STORILI ...

Res da sta ostali dve pomembni zdravilišči, ki sta bili zgrajeni že v stari Avstriji, in sta tedaj uživali evropski slovesno zdravilišči, za kostno tuberkulozo v Valdoltri in za pljučno tu- berkulizo v Ankaranu. Manjše zdravilišče je bilo tudi v Portorožu. Vsa ta zdravilišča pa so služila izključno svojemu širemu zaledju,—da ne gorovljeno o finančnih možnostih zdraviljenja v njih—in domačini niso imeli od njih nobene koristi.

Bolnišnice ti kraji niso imeli nobene, ne pod staro Avstro in ne pozneje pod Italijo. V Kopru, Piranu in Bujah so bile le tri hiralnice, ki so imele skupaj 100 postelj.

Torej, kaj smo doslej storili? Hiralnica v Kopru, ki je imela svoje prostore v štiristoletnem samostanu, je bila postopoma preurejena v bolnišnico. Leta 1945 je bil urejen interni oddelek z 72 posteljami, leta 1952 otroški oddelek s 33 posteljami, leta 1954 pa je bila preurejena porodnišnica z ginekološkim oddelkom. Materinski dom še gra- dijo.

(Minogrede bi se bilo treba tu vprašati, ali je bilo investiranje v njih—in domačini niso imeli od njih nobene koristi.)

SLOVENSKI PLANINSKI ČAJ
samo \$1.00 za škatlico
TIVOLI IMPORTS
St. Clair Ave., Cleveland 3, O.
Poklicite Henderson 1-5296
Pošiljamo tudi po pošti

V NAJEM

SLOVENSKO DEKLE
Isče OPREMLJENO SOBO V
OKOLICI E. 185 ST.
Kdor ima za oddati, naj sporoči na
KE 1-3829

SPREJME SE
Na stanovanje priletno žensko ali moškega, ki bi bil v družbo in posmalil nekoliko, okrog doma.
Vpraša se na
1203 ADDISON AVE.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENDicott 1-3113

STAKICH FURNITURE CO.
JAMES D. STAKICH Prop.
Ivanhoe 1-8288
16305 Waterloo Road

STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—8 A.M. to 9 P.M.
Tuesday-Saturday, 9 A.M. to 6 P.M.—Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

ENAKOPRAVNOST

sklada socialnega zavarovanja tržaškim bolnišnicam.

Tako so na primer zahtevali v tako staro zgradbo utemeljeno? Morda je bila tedaj res sila velika, mudilo se je, ni bilo druga izhoda itd. Morda? Toda komisija dvanajstih zdravnikov Jugoslovanske armade je bila že takrat mnenja, da bi bilo tako zgradbo bolje začgati, kakor pa investirati vanjo en sam dinar. Investirali pa so milijone).

Enako zasnilo je bilo rešeno vprašanje bolnišnice v Izoli. Preuredili so nekdanjo počitniško barako iz leta 1927. Primitivni prostori dajejo danes streho k rurškemu oddelku s 76 posteljami. Ljubljanska medicinska fakulteta je sicer prisločila na pomoc s strokovnim kadrom in upravičeno lahko trdimo, da je bil uspeh v teh zasilih prilikah velik. Nadaljnje izboljšanje medicinske službe v omenjenih pogojih pa ni več mogoče.

V Piranu—isti problem. Hiralnica iz leta 1878 so preuredili v splošni oddelek, ki sprejemata predvsem infekcijske bolnike. Ker bolnikov ni možno posameči ločiti po sobah, zavzemajo taki bolniki pogostoma vso sobo, ozroma večje število praznih postelj.

Tako je stanje v pogledu najgovornejših zdravstvenih ustanov v koprskem okraju, ki ga kljub milijonskim investicijam doslej ni bilo možno zadostno izboljšati. Potreben bodo radični ukrepi, da se izkopljne tudi področje iz zaostalosti "visoke civilizacije" in da se mu zgradi bolnišnice po "balkanskem" vzorcu.

Znan zdravnik iz Kopra je v nekem svojem referatu o teh problemih dejal:

"Nedavno medicinsko preteklost istrskega okrožja moremo karakterizirati z nekaj besedami: to je preteklost zaostale province imenitnega Trsta."

IN KAJ BOMO MORALI SE STORITI

Po lanskem 8. oktobru je postal dejstvo, da potrebujejo naši kraji ob morju večjo, sodobno urejeno in opremljeno bolnišnico, še prav posebej očito. Do tega dne namreč, se je veliko število bolnikov iz tedanje cone B hodilo zdraviti v Trst. Ker je bilo tudi v jugoslovanski coni urejeno socialno zavarovanje enako, kakor po vsej Jugoslaviji, je bilo treba plačevati oskrbine iz

VAS MUCI NADUHA?

Pri nas si lahko nabavite najboljšo olajšavo za to mučno bolezzen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobiti denar nazaj.

MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Za zavarovalnino

proti

OGNU . . . NEVIHTAM

AVTO NEZGODAM

pokličite:

JOHN ROŽANCE

15604 WATERLOO RD.

KE 1-6681

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:

IVanhoe 1-9382

"Why I'm proud my Daughter enrolled
in a School of Professional Nursing"

"She will have a fine education, an assured income, opportunity to advance, and emotional satisfaction. When she marries, Nursing will help her as a wife and mother—and she can return to her profession any time." If YOU are a high school graduate, between 18 and 35, write: NURSING CAREERS, c/o Local Postmaster. Ask about Collegiate or Hospital Schools of Professional Nursing.

ENAKOPRAVNOST

Sladke koreninice v novih vlogah

Mnogi, ki smo se iz rojstne Slovenije priselili v to deželo, se iz naših otroških let spominjam sladkih koreninic ali šentjanževih koreninic, za katerimi smo stikali, ko smo pasli živino. Sladke koreninice po nekod tu di sladič imenovane, so najbolj pogosto rastle po skalnatih in nekliko zasenčenih krajih, dostikrat iz skalnih razpok. Poza- li smo jih po nazobčanih listkih, ki nekliko sličijo praprotinam. Dolge, črne, krivenčaste koreninice so bile izredno sladke in smo jih otroci z užitkom zvečili.

Botaniki imajo za to razstavno izraz glycyrrhiza, v Ameriki pa so te koreninice in njihovi produkti znani pod imenom licorice. Do novejšega časa so se izvlečki teh koreninic v glavnem rabili za odišavljene sladkorčkov (licorice candy), sladoleda in raznih sladkih piščak. V novejšem času pa so produkti te rastline dobili še druge važne pro- rade.

Milijone ton sladkih koreninic Amerika vsako leto importira iz Turčije, kjer menda ta rastlina posebno uspeva. Tukaj se izvlečki teh koreninic porabljajo za posladkanje in odišavljene tobačnih produktov in raznih piščakov; sladka zdravila tudi otroci radi uživajo.

Iz prekuhanih sladkih koreninic se pridobiva posebne vrste

pena, ki ima odlično lastnost, da pogasi ogenj. To je posebno važno v oljnih čistilnicah in kemičnih tovarnah, kjer bi gašenje ognja z vodo požar še razširilo. Tam imajo nameščene avtomatične "gasilce," napolnjene s penami sladkih koreninic, ki avtomatično "stopijo" v akcijo, kadar se v tanku vročina dvigne na nevarno višino.

—NEW ERA, glasilo ABZ

Išč se priletno dvojico

že na pokojnini, ali pa samo moškega ali samo žensko, da bi oskrbovala okoli doma. Dobro prosto najemnino, elektriko in klet. Za uporabu se poizve v urad Enakopravnosti.

HE 1-5311

HIŠE NAPRODAJ

EAST 173 ST. BLIZU TRANSPORTACIJE

Hiša s 6 sobami; 3 spalnice, garaža in dovoz. Lepa lota 40x125. Cena \$10,500 z zamerno druge hiše.

Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY
960 East 185th St.—KE 1-5030

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naseljni praktilcevralo in se izselijo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotik do vašim zobozdravnikom, vam vam bo Dr. Zupnik izvršil vse morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dozovora.

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE

Tel. ENDicott 1-5013

Njegov naslov je v vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street. Urad je odprt od 9.30 z. do 8. zv. Dr. J. V. ZUPNIK

put
yourself
in their
shoes!

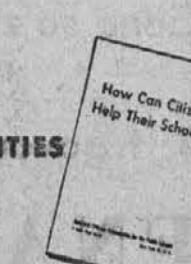
YOU'D WANT BETTER SCHOOLS, TOO!

Yes—put yourself in the shoes of children who get only half-day education. Or some of the others who are jammed into overcrowded classrooms. Or again put yourself in the place of kids whose schools lack playground facilities or books and equipment.

Is it fair to give our children anything but a first-rate education? Let's see to it that they get the kind of education that will make them the citizens we all want them to be. It's a big job but a satisfying and rewarding one.

Here's how to get started. Write today for free booklet, "How Can Citizens Help Their Schools?". Clip out the coupon and mail it today!

BETTER SCHOOLS
BUILD BETTER COMMUNITIES

Please send me free booklet, "How Can Citizens Help Their Schools?"
Name _____
Address _____
City _____ Zone _____ State _____

In cooperation with The National Citizens Commission for the Public Schools, this advertisement is sponsored by

ENAKOPRAVNOST

France Magajna

Žalostne zgodbe o veselih Kraševcih

(Nadaljevanje)

Torej ta vremenski poet je bil moj najboljši priatelj (morda zaradi tega, ker me ni dovolj pozval). Njegovi umotvori so bili tako nezaslišano globoki, da je z njimi ozdravil lahko vsake srbečico. Brata Karel in Albert Širok sta mu večkrat povedala, da je sploh preglubok. Samo potapljači bi lahko uživali njegova dela. Ker je bil zmeraj v globinah, ni nikoli dobil Nobelove nagrade, čeprav je lastoval magazin sira in salamov. Ko bi jaz danes imel magazin sira in salamov, bi dobil Nobelovo nagrado v dveh minutah in poleg tega še nekaj let prisilnega dela zaradi nedovoljene špekulacije z živili.

Pokojni Mihčev nono (dedek) iz Vremenskega Britofa je bil tudi zanimiv človek. Do pozne starosti se je rad pogovarjal z ljudmi in je vse imel rad. V mladih letih je bil jako "šik" fant in je nosil židano srajco, žameten "lajbelc" in škrornje "na zvih." Vsa dekleta so bila takrat nepoboljšljivo zamaknjena vanj. Ponosen je bil na to in ginjen je bil, ko je vedel, kako ga dekleta milujejo. Tekla so pa desetletja in nono je v svojo grozo spoznal, da mu mladost beži in da postaja starček. In res je kmalu izgubil vse mladostni blesk. Nič več ni bil tako "obrazjan," saj mu je celo njegov sin Miha včasih rekel, naj gre "cum tajfel."

Nekdaj je ta nono odšel v Trst na obisk k sorodnikom. Ker je videl tam dol vse sijajno, je mnenil, da so siromašni ljudje samo

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

GEORGE EISELE
PHARMACIST

for HIGHEST QUALITY and
Lowest Prices on Prescriptions,
Vitamins and Drugs.

Mail Orders Promptly Filled
176 W. Adams St.
Phone FRanklin 2-8935

BUSINESS OPPORTUNITY

DELICATESSEN - GROCERY - SEA
FOOD — Must sacrifice immediately! Established business. North
Shore suburb. Fixtures and stock
valued at double the sale price
of \$5,500. Small down payment
or contract if desired.
Wilmette 6888

REAL ESTATE

FOREST GLEN — Widow selling
5 room brick ranch home, with
breezeway, brick garage, nice
attic, 2 natural fireplaces;
ceramic tile bath, modern kitchen,
hot air oil heat.
2407 Irving Park Road
JUNiper 8-7124

OWN YOUR HOME by Thanksgiving! — Hazelcrest — 3 bedroom,
face brick home; 1½ baths, full
basement, with shower, wash-
room and cabinet; gas heat; 75
ft. frontage. Large garage. Price
\$17,000. Low down payment,
balance like rent. Owners leaving
town. — 242—170th St.,
Hazelcrest, Ill. ½ block from
Catholic Church.
Call Harvey 252

DOMESTIC HELP

Nice Home needs COMPETENT
MIDDLE-AGED WOMAN. Assume
full responsibility motherless home. 2 small children. Stay
Own room. Moderate salary.

Village 8-5838 or
Village 8-0453

simo dobr ijudje. Ker tak lep vzgled vedno vleče, se je kmalu za njim priznali tudi čevljari Tone z Varej, čeprav v drugo vremensko hišo. Ta Tone je bil pravi oče tistega slavnega Plikca, ki je na najbolj grd in sleparški način skočil na Barki v Rozikin vodnjak.

Lepega majniškega dneva, kadar povsod ptički prepevajo, sta Jovhan in Tone odšla v vaško goštino, da bosta pila bratovščino. Kasneje se je pribralo še polno drugih možkarjev, da bodo pri litru prerezeli svetovno politiko in preprečili morebitne vojne. Polni litri vina so priznani najboljše sredstvo za odpravo mednarodnih sporov. Ta opravek in pod takimi pogoji je po vsej načini delih in med vsemi možkarji hudo priljubljen, ne morem pritrdirti, da so z njim prav tako zadowljljive njihove žene.

Zgodba, ki vam jo bom zdaj povedala, ni prav nič vesela — prav nasprotno — polno briškosti je v njej. Vsi Vremci so me oni dan s solznimi očmi prosili, naj jo zasmolčim. Ali, kako naj ubožec storim, ko sem pa tak, da moram zmeraj govoriti samo resnico!

Tistega usodnega dne so torej vremenski možkarji modro rešeli vse svetovne probleme in pridno praznili litre. Zmeraj bolj glasni so postajali in čedalje bolj duhoviti. Od ure do ure je naraščala pri vseh mehka notranja blatenost. Kar neopazno se je približala pozna polnočna ura. Tako je bil novododelec v vasi in nedolžen kot dete. Ni še vedel, kje utegnejo tičati morske mine. Kar dobro se mu je zdelo, da so prav njemu poverili tako možastno nalogo.

"Nič se ne boj, Jovhan," je rekel in si oblastno s palcem in kazalcem privzdrignil brke. "Take jim bova povedala, da se bodo topile od veselja. Niti krhnile ne bodo. Še kave nama bodo skuhalo."

Jovhan se je nasmehnil, a ta smehljaj je bil tako poln žalosti

na deželi. Dobri sorodniki so ga seveda kar najlepše postregli in bil je zares zadovoljen. Potožil se jim je o svoji siromaščini in jih zaupal celo, da nima doma niti nočne posode, kar dokazuje višek ubožstva. Nočna posoda je pa zelo krasna iznajdba, čeprav je ni, da bi jaz vedel, še noben pesnik opoval. Ni bila to nova posoda, bila je stara veteranka, ki je že leta in leta pošteno služila svojemu namenu. V svojem večletnem in zvestem službovanju je skromna kahla marsikaj doživel, mnogo zanimivega videla in tudi slišala. Nono je bil ves srečen in poln hvaležnosti. Ob slovesu so mu dobrošrčni žlahtovci dali za popotno velik kops potice in zraven še obilen kos lepo pečene teletine.

Nono je odhajal na postajo in nosil dvoje bremen, kar je za starega človeka neprjetna stvar. Premisil je med potjo nekoliko in pogodil pravo rešitev. Pečenko in potico je potisnil v kahlo in mahoma je imel le eno breme in ne več dveh. Le to se mu potem doma čudno zdelo, zakaj nočnihce od prijateljev pokusiti dobre potice in slastne pečenke, čeprav jim je s tako dobrohotno vljudnostjo ponujal.

Zdaj vam bom predstavil danes že rajnega Jovhana Drečkovega, ki se je bil iz Gorič priženil v Gornje Vreme, ker je vedel, da

Vsi veliki pisatelji sveta trdi-

jo, da je dom najsrcenejši kraj tostran "paradiža," pa ne bo vselej to držalo. Včasih postane tako nevaren, da bi se mu radi izognili tudi afriški levi. Na Jovhanovem domu so na primer živele tedaj tri velesile: žena njegova, njegova svakinja in njuna mačeha. Vsaka je zaledila za tri atomske bombe. Ko bi se ves post kopale v solitreno-žvepleni kislini, popile za namecek sodček nitroglicerina in se naprašile z živo-srebrnim fulminantom, bi ne more biti bolj eksplozivne. Jovhan, ki je to srečno resnico že dan prej odkril, je povzdignil svoj glas in zapel prijateljem jeremiado:

"Pomagajte mi, dobri može! Pomislite, kaj se lahko z menoj noco zgodi. Ne zapustite me samega!"

Možje pa, slabij prijatelji v nesreči, so se lepo potuhnili in gledali drugam. Vsak je razmišljal o koristni celoti svojih kosti. Tako je pride navzoči Silav oče s pametnim predlogom na dan.

"Ti, Tone," je rekel Varejcu, "spremi ti Jovhana domov, spremini. Reci dobro besedo njegovim ženskam, da se ne bodo brez potrebe jezile in Jovhana krijsale. Ti znaš najbolj možato govoriti."

Tone je bil novododelec v vasi in nedolžen kot dete. Ni še vedel, kje utegnejo tičati morske mine. Kar dobro se mu je zdelo, da so prav njemu poverili tako možastno nalogo.

"Nič se ne boj, Jovhan," je rekel in si oblastno s palcem in kazalcem privzdrignil brke. "Take jim bova povedala, da se bodo topile od veselja. Niti krhnile ne bodo. Še kave nama bodo skuhalo."

Jovhan se je nasmehnil, a ta smehljaj je bil tako poln žalosti

in tuge, da je mene strašil v sanjah še leta potem.

Možje so se poslovili in odšli. Tone je "korajžno" korakal prvi, Jovhan je pa malce zaostajal. Da ima nekam okorele noge, je trdil.

Jovhanova hiša ni daleč, hitro so bili tam. V nočni tisini je bila videti tako tiha in pohlevna, da bi nihče ne mogel misliti, da skriva v sebi toliko tisočev volvtov električne napetosti. Vsa okna so bila temna kakor pri začaranem gradu. Tone si še enkrat navija brke in potegne Jovhana do vrat. Ostali so stopili za bližnji vogal in tam počakali.

Brez vsakega oklevanja Tone potrka: bum, bum, bum in še enkrat tako. V gornji sobi se počaže svetloba. Malo okence v sviljivem sladku, vpraša:

"Kdo pa je?"

"Mi smo, mi, Franca," pojasnjuje Tone svečano. "Kam dol priidi, da nam boš odprla."

Ni preteklo mnogo minut, ko zaškrpilje v vrati ključ.

Pri vstopi Tone in lepo pozdravi: "Dobri večer bog daj!" Jovhan za njegovim hrbotom pa no reče nič.

Vrata se za njima zaloputnejo v treskom. Tisti, ki so o pravem času utegnili stegniti vratove in bežno pogledati v notranjost, so pravili, da so videli vse tri velesile v bojni formaciji. Naj bo kaškar koli, resnica je ta, da nihče ne ve točno, kaj se je potem notri dogajalo.

Najprej je bilo slišati, kakor da bi se podrla velika skladanica

praznih zabojev makaranov. Potem je nastal hrup, kakor da bi začelo delovati sedem strojev za drobljenje kamenja. Slišalo se je nekako bobnjenje Etne in Vezuva, vmes pa ostri sopran treh železnih klešč ognjiških. In v tem strašnem trušču so bledi posluženci za vogalom slišali še krike resrečnih duš v vicah.

"Franca, ne! Oh, oje! Pepa! Sto zlodjev, mati! Tristo hudičev! Pomagajte ljudje! Sakramentske zverine! Tisoč vragov in božjih strel! Prekleti zmagaj! Na pomoč. Da bi vas božja oblast vrgla!" in tako naprej.

Hiša se je tresla, šipe v oknih so trepetale in celo dimnik na strehi se je gibal sem in tja. Tako so vsaj pravili očividci.

Po desetih minutah, ki so bile dolge kakor večnost, se vrata kaškar po orkanu odprejo in ven prijeti Tone z brzino izstrelka na raketti pogon. V stotinki sekunde je bil že sredi ceste, kjer je telebil na tla kakor meteor. Letjal je na trebuhi, veslal z vsemi štirimi okoli sebe, kakor da se namerava teoretično naučiti planjanja in stikal ter sopihal je tako, da bi se zasmilil mrzlemu kamnu. Dolgo je vzel preden se je ubožec pomiril. Dvignil se je na kolena in komolce in glasno spregovoril besede, ki bi vzbudile pozornost na vsaki mirovni konferenci.

"Da bi jih lošta iz oblakov zadel!"

To niso bili prazne besede. To so bile besede, izgovorjene s pravljicami.

vim poudarkom; iskreno mišljene besede, ki so prišle naravnost iz globine srca.

Možje izza vogala, ki so bili vsi objekani, gotovo od sočutja, so pristopili in pomagali Tonetu na noge. Podpirajoč ga, so se polagom pomikali proti njegovemu domu.

"No, Tone," pravi Sila s toplim glasom, "pa si jih le lepo pomiril, te ženske!"

"Da bi strela vzela tebe in vse vremenske babnice, da veš. Če je še kdaj kristjan med vami, naj gre po gospoda, da me bo dal v sveto olje. Drugega ne rečem nič."

*

Poleg vseh teh, več ali manj otočnih zgodb, je za mir med ljudmi potrebno, da pojasmim še nekogo drugega našo narodno lastnost. Vsi, kar nas biva v Vremenski fari in še v desetih okoliških vasih, smo močno udarjeni na petje. Petje je najbolj "žmahtna" omaka našega drugače pustega življenja. Brez tega bi se nihče več ne rodil v teh krajinah; samo to še privablja nova človeška bitja v Vremensko solzno dolino. Ko pride tuje med nas, se mahoma znajde sred samih pevcev. Ure in ure dolgo mora poslušati naše zavedne pevce, ki mu pripovedujejo, da smo Vremci najblžnji sorodniki slavčkov in kanarčkov. Briše si s cela krvave srage in jemlje na skrivaj aspirine, da bo laže prebolel ta svoj glavobol.

(Dalje prihodnjic)

SPARKY SAYS

BE CAREFUL WITH OIL STOVES!

Oil stoves can be dangerous if not used correctly. They should always be kept clean. Don't wait — have them fixed immediately if they are not working properly. Make sure the stove is turned on and off according to the directions. Also follow the instructions when refilling with clean oil or kerosene. If you gamble with fire — the odds are against you!

TISKOVINE

IZDELANE V TISKARNI

Enakopravnosti

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena—

Se priporočamo društvom,
trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRAVNOST 6231 ST. CLAIR AVE.

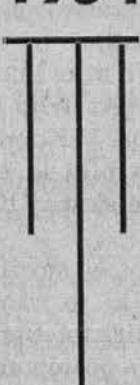
NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostni in potrilih src naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrla naša ljubljena sopoga, mati in stara mama

1899

1954

Frances Susel

rojena SPILAR

Zatisnila je svoje mile oči dne 12. oktobra 1954.

Pogreb blagopojne se je vrnil dne 15. oktobra iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. ter od tam po opravljeni slovenski sv. maši-zadušnici na pokopališče Calvary, kjer smo jo položili v hladni grob k večnemu počitku.

Blagopojna je bila rojena dne 21. februarja 1899 leta v Danja selo v Slovenskem Primorju.

Bila je članica društva Mir št. 142 S.N.P.J., društva sv. Helene št. 193 K.S.K.J., podružnice št. 10. Slov. ženske zvezde in Oltarnega društva Marije Vnebovzetje ter članica direktorija Slovenskega doma na Holmes Ave.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo za krásne vence cvetja, ki ste ga položili k njeni krsti. Ta dokaz vaše ljubezni napram njej nam je bil v veliko tolažbo v težkih dneh.

Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojne. Bog Vam plačaj